

Δελτίο Τύπου 17.11.2008

Η απαλλαγή μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει δεχτεί τον τελευταίο καιρό αναφορές πολιτών, οι οποίοι επισημαίνουν ότι σε αρκετά σχολεία της χώρας, για την απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών, αξιώνεται από τους γονείς τους η ρητή θετική ή αρνητική δήλωση σχετικά με το θρήσκευμά τους. Με την ευκαιρία αυτή ο Συνήγορος του Πολίτη διευκρινίζει ότι:

Σύμφωνα με τις ισχύουσες πρόσφατες εγκυκλίους του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (συγκεκριμένα, τις 91109/Γ2/10.7.2008 και 104071/Γ2/4.8.2008), οι οποίες δεν θέτουν νέο κανόνα, αλλά απλά ερμηνεύουν τον νόμο, οι μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών, εφόσον οι γονείς ή κηδεμόνες τους (όταν οι μαθητές είναι ανήλικοι) ή οι ίδιοι οι μαθητές (όταν είναι ενήλικοι) υπογράψουν και προσκομίσουν στο σχολείο υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα αναφέρουν την επιθυμία απαλλαγής τους **για λόγους συνείδησης**, χωρίς να δηλώνεται ο λόγος της συγκεκριμένης αυτής επιλογής.

Επειδή ωστόσο νεότερη εγκύκλιος του ΥΠ.Ε.Π.Θ. (η Φ12/977/109744/Γ1/26.8.2008), με θέμα «Απασχόληση μαθητών» προκάλεσε σύγχυση σχετικά με το ποιοι δικαιούνται να υποβάλλουν την παραπάνω δήλωση, οδηγώντας μάλιστα ορισμένους σε παρερμηνεία του ίδιου του περιεχομένου της απαιτούμενης δήλωσης, ο Συνήγορος του Πολίτη θυμίζει ότι το Υπουργείο Παιδείας προέβη στην έκδοση των παραπάνω δύο εγκυκλίων, όπως ρητά αναφέρεται στη δεύτερη εξ αυτών, **«εναρμονιζόμενο με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των ανεξαρτήτων αρχών της χώρας μας»**. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η αξίωση γνωστοποίησης πεποιθήσεων ως προϋπόθεση άσκησης δικαιώματος είναι αθέμιτη.

Η δυνατότητα απαλλαγής μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών για λόγους συνείδησης δεν αναιρεί τον υποχρεωτικό χαρακτήρα του μαθήματος του Θρησκευτικών στο σχολείο. Επιβάλλεται ωστόσο να υπάρχει, όσο το μάθημα των Θρησκευτικών θα διατηρεί τον ομολογιακό χαρακτήρα που προβλέπει η οικεία νομοθεσία. Δεδομένου, συνεπώς, του ομολογιακού χαρακτήρα του μαθήματος των Θρησκευτικών, δεν είναι συνταγματικώς θεμιτό η απαλλαγή για λόγους συνείδησης να εξαρτάται από οποιασδήποτε μορφής –θετική ή αρνητική- δήλωση θρησκευτικού. **Δικαίωμα δε απαλλαγής** από το μάθημα αυτό δεν **έχουν** μόνο οι «αλλόθρησκοι ή ετερόδοξοι», αλλά **όλοι οι μαθητές**, ανεξάρτητα από τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις, όταν οι γονείς τους ή οι ίδιοι –όταν είναι ενήλικοι- επικαλούνται λόγους συνείδησης με υπεύθυνη τους δήλωση .

Ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε την παραπάνω διευκρίνιση υπόψη του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με επιστολή του (14.11.2008) ζήτησε δε από τις διευθύνσεις των σχολικών μονάδων, στις οποίες παρατηρήθηκαν συναφή προβλήματα, την πιστή εφαρμογή του νόμου.